

Nostra Culpa.

În adunarea reuniunii învățătorilor rom. confes. ținută în decursul săptămânei trecute, în Timișoara, o minoritate lăpădată de ori-ce simț de rușine a provocat atare scene și scandaluri, încât bravul fruntaș român, unul dintre cele mai firme și mai respectate caractere a României întregi, dl. E. Ungurian, președintele reuniunii, a fost constrins a se retrage din fruntea reuniunii.

De odată cu aceasta știre am aflat și aceea, că uitații de sine, cu mare larmă și vuiet au primit la sinul lor pe nouă alesul președinte, pe protopopul Putică.

Eram în pelto să dăm în vileag acest cas scârbos, cualificându-l după merit, ca tot Românul de cinste să scuipe în față pe acei **nemernici** cari cociși ordinari fiind, cutează a purta numele cinstit de învățătorî români, iar' poporenii lor se-î scoată din sat cu druga, ca pe niște anarhiști criminali, înțelegem pe învățătorii, cari nu s'au sfiit a se purta obraznic față de un bărbat probat al națiunei, cum este **Emanuil Ungurian**.

Firește, că nici protopopii Putică și Hamsea nu puteau se remăna crușați. Era doar naturală deducerea, că acești oameni mici de suflet, mari în patrie trebuie că ei să fi țesut conspirația formală, folosindu-se de învățătorii-agenți de bancă, ca de niște unelte.

În acest moment primirăm însă știria, că protopopul Putică, chemat în adunarea tumultuantă, a desaprobat cu cuvinte aspre purtarea necualificabilă a cocișilor și li-a spus, **că Român de cinste nu vor afla, care să primească a le fi lor președinte pân-ce nu vor espia — treziți din bețiă — purtarea lor scandaloasă, prin cereri adânci de scuze.**

Bravo frate protopoape! Adecă-te totuș mai ai cevaș simț și pudoare. Nici cū se putea altfel. Și dacă te-am prezentat pân'acum ca pe un om total înglodat în păcate și patimi, bucuros recunoaștem, că mai avem speranță a te mântui pe seama omemimeii de bine.

Nostra Culpa.

Maî nouă!!

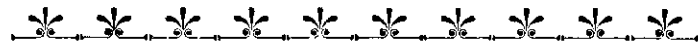
Nainte de încheierea joii primirăm următoarea telegramă:

Cimișoara. 10 oare seara Putică **fericit că a scos pe Ungurian din presidenția. Magnum aldomaș; noul president și Vajk în extas de bucuriă, că li-a succes planul.**

Și mai nouă.

În urma adevărului trist descoperist prin depeșu de mai sus, revocăm cuvintele „Nostra Culpa“ și regretăm a fi fost atât de naivi, să credem, că pentru suflete, ca ale lui Putică și Vajk și ale uneltelor lor ar mai fi din marea scandalelor — mântuire.

Redacția.

Naționalistii veritabili.

Astăzi totă lumea românescă știe că de când cu alegerea de episcop, Aradanii s'au vindut, și din naționalistii ce erau, au ajuns niște simpli trădători, după cum cu prisos au dovedit-o dascălul Pampu, neprihănitul Dedu și alți ilustrii necunoscuți. Mangra, Veliciu, Ciorogariu, Russu Șirianu s'au compromis adică total eând n'au vroit să-și dea voturile pentru Hamsea . . .

Noroc, că din întâmplare sunt în Arad și Români, cari nu și-au dat votul nici pentru Goldiș, nici pentru Mangra (adevărul e că nici nu au vot), ci țin sus, cu demnitate, steagul național. Corbii aceștia albi în septemâna trecută, au ținut o consfatuire intimă, despre care primim următorul raport.

Adunarea naționalistilor veritabili s'a ținut într'o odaie scundă dela „Kánya“. Csicsó, prezeșul, și prin această ține să demoustreze încontra naționalistilor falși, cari se sfătuesc de regulă la „Vas“. Apoi și berea e mai bună la Kánya, căci e „friss csapolás.“

După ce și-a consumat fiecare „Einspenner“-ul reglementar și s'a golit și a șeptea rundă, Csicsó bate în masă cu fundul halbei și grăiește astfel:

„Înaintye dă a deschigye ședința, sum de părere că biney ar fi să deschigym oblocul, că cam putye aici.“

Flaszter Gyorgye: Förtye biney și Laji să nu mai fűștöléscă aici Cubă cu trei crițari părechea, că prea amirósă.

Laji (fôrte indignat): Da tîneyeți fleoșca, că de undgye să fumegebz țigări mai faine, când d'o septămână n'am mai fost în esmisiune.

Csicsó: Tăcere, că acum io vorbesc. Veți fi știind fraților, că ne apropiim de alegeri. A scris-o per longum et latum organul nostru național „Controla“

Mag Laș: Să trăiască!

Bendő Pista: Fogja be a száját mikor a prézes beszél.

Csicsó: Așa dar am fost și eu chemat la gyilishul din Cluj, după cum veți fi citit în „Egyetértés.“ și m'am dus, pe speșele mele proprii, ca să mă inspirez dela semizeii noștri d'acolo, de Coroianu și alți martiri. Pot să vă dechiar că am petrecut bine, am prânzit la o masă cu toți mai-marii din Argyeal.

Mag Laș: Hi, ce rău îmi pare că n'am fost și eu acolo.

Bendő Pista: Már megint jár a szája?

Csicsó: Și acum vă aduc hotărîrea mai-marilor, care sună: să ascuțiți de minye și să vă feriți de trădătorii arădani. Dacă ei hotărîsc pasivitateya, noi să lucrăm pentru activitateya și întors: dacă ei sunt activiști, noi să remănem pasivi. Noi agyica să fim din princip încontra a tot ce vor ei, pentru-că e dovedit, ei numai răul îl vor scumpei noastre năciuni.

Bendő Pista: E' már úgy van.

Csicsó: S'acum să ne împărțim pe cercurile electorale. Eu voi candida la Chișineu, unde am ajutorul bravului notar Varga din Socodor, să trântyesc astfel pe Veliciu, care s'a dat și el cu trădătorii, ba este chiar cap al lor. La Șiria voi candida ca să-i trag una zdravănă lui Russu, care-i și el omul lui Suciu ér la Iosășel lui Truța.

Mag Laș: Da nu crezi, frate Csicsó că pre acolo-s toți alegătorii, popii și dascălii de legea ortodocsă și tu —

Flaszter Gyorgye. Nu fă, d-le Laș, chestie de confesie. Ce are a face: catoliei, reformați, cum suntem, vorba e, suntem întâiu de tôte Români de ai veritabili?

Laji: Așa e, chiar dacă am fi de altfel născuți reformați și crescuți catolici. Ce are a face!

Csicsó: S'apoi am binecuvântarea Praa Sfințilui nostru Hamsea . . .

Mag Laș: Asta pela Chișineu, Șiria și celelalte, nu mult plătește.

Bendő Pista: Már megint darál?

Mag Laș: D-le president! Cer ca domnul ăsta umflat să nu mă terorizeze, că altfel îl umflu eu cum m'au umflat pe mine maistorii. Și apoi pretind vre-o două cerouri pentru mine! Altel ies din partid.

Csicsó: Te rog, te rog. Îacă, să te candidăm la Pecica, să-i facem năcaz lui Ciorogariu.

Mag Laș: Nu primesc. Acolo majoritatea o au Ungurii, cari merg cu Vásárhelyi.

Flaszter Gyorgye: Larifari! Dacă candidezi tu și onoratele prezes tîneye un discurs cum știe, ungurește, îl batem pe Vásárhelyi.

Bendő Pista: Ezt már magam sem hiszem.

Csicsó: Orí te candidăm la Sântana.

Măg Laș: Frate Csicsó, nu mă face capră: dór aici iarăși sunt Nemții în majoritate.

Laji: Dar cu atât mai bine, așa póte să te voteze; Români, cari te cunosc, și așa nu-ți dau nici un vot.

Măg Laș: Ce-i asta? Insultă orí însinuare. Cer ca să te declari.

Laji: Ia-o cum îți place.

Măg Laș: Așa? Ei bine, atunci, na! (Îi trage două palme, în cât îl viră sub masă.)

Cei-lalți sar să-l ridice pe tovarășul căzut victimă înfamiei guvernului.

Csicsó dă o telegramă, în care denunță guvernului, că „agenții, provocători“ au năvalit în sala de întrunire și au provocat scandal, ca să spargă astfel partidul.

„Éta ce se petrece sub egida: lege, drept și dreptate, Bravo, d-le Széll.“

Dela esamene.

— Întrebări din limba maghiară în Seminarul din Arad — curs pregătitor preparandial. —

Profesorul: Spune'mi un substantiv.

Preparandul: Flamură.

Prof. (restit): Ungurește!

Prep.: Zászló.

Prof.: (mânios) Analizează!

Prep.: „Z“ — e litera din coadă a alfabetului . . .

Prof.: Ce coadă, mă prostule!

Prep.: Coadă adecă: litera Z e din coada alfabetului: și ce e din coadă, tot coadă rămâne! Așa ai zis Dta cătră noi.

Prof.: De gură știu că ești bun ștrea-gariule! Analizează mai departe!

Prep.: „ász“ — e tuzul (cheșam) de dubă.

Prof. (cu furie): Mai departe.

Prep.: „ló“ — cal unguresc.

Prof.: Și tu măgar românesc — la loc do-bitocule! Tot în coadă ai să rămâi.

Candidare mercantilistă în Pecica — română.

Dafter **Noghî**: Jakhi-te voj Rumuny dhin Pécsko, adus io la voi **Chendi-d a t**. Strikátz hogy Éljén Szalai-Schlesinger.

Româniî: Áluî, Al Luî se fie! Dî **Chendi** alt om nî-ar fi **dat**.

Sermanul.

Pe piața Aradului s'a întâmplat erî un incident groaznic.

Cânele unui macelar a mușcat pe un tiner necunoscut.

Rănitul a fost dus în Spital, unde însă n'a voit a-și descoperi numele, ci simplu numai atât a tradat despre sine, că el este individul, care scrie sub pseudonimul „un Român Adeverat“, în „Controla“, „Gazeta“, „Apostolul“, „Füles Bagoly“ etc.

— „N-a fost cumva turbat cânele, care a mușcat pe acest om“? — întreabă un Român din Spital pe medic.

— „E constatat, că n'a fost“, — răspunde medicul.

— Atunci, puneți cânele sub pază, ve rog!

— Pentru-ce?

— Pentru-că după mușcatura asta o se turbe pe sigur!

Sermanul — câne.

Dîr și Cîr.

Dîr: Te salut soațe!

Cîr: Zbogom, ortacule!

Dîr: Bagă seama: *ortace* se zice pe românește.

Cîr: Na, na, nu te ocoși așa tare, că ești *doptor* din filosofie: te-am și ajuns pe jumătate.

Dîr: Cum-cum?!

Cîr: Apoi î-s și eu *aū-tor*!

Dîr: *Aū, aū* de n'ar fi! Apoi nici autor nu ești, pentrucă traducî simplu pe românește o carte scrisă de altul.

Cîr: Uite la el! Nu mă las. Atunci sum *tra-doctor*. Adecă mai mult decât doctor. Pe Crăciun am să scot cartea ș'apoi o să arat eū vērului Lați, lui Suciū și celor alaltî, *cine-'s io*!

Dîr: Bine zicî. *Vezi* ce idee! Și eū mă puteam face în 3 zile *condoctor*, adecă mai învêțat decât î-s acuma. Și câte pițule cruțam!

Escursii după „Astra.“

Ea: Domnul meu, m'ai condus cu voia, ca să rămânem singuri. Cu un cuvânt: m'ai compromisat. Ai să mă ceri dela mama!

El: Cum!? Am doar deja o soție!

Ea: Pardon, nu-i scuză! Ai să te divorțezi...

Păcălit.

Rabbi Chon se pusese odată să manânce de „tréfi“. La ajuns dorul să comită ceva „oprit.“

Pe când îmbuca mai bine. Iacă Raisenberg, vine și'l prinde în flagrant.

— Vos — iz!? Ce'i asta? . . .

— Î-ți plătesc 100 Kronen, numai să nu mă tradezi.

— Adă-le!

Rabbi Chon plătește. Raisenberg se pune la masă și strigă.

— Chelner! și mie un „Portion“!

MONOLOGURI POPEȘTI.

Popa Palade din Câmpeni (retras, după prânz, în salon, în ziua tăerii capului Sfântului Ioan): Sărbăram și noi azi tăierea capului sfântului Ioan, și par'că peste durerea pentru tăierea capului sfântului mai treceam eu cumva, dar peste tăierea capului prescurilor mele, peste asta nu pot trece de fel! Să taiu eu din ce ar fi al meu și se-'i dau lui, lui popa nepopă pus peste mine. Asta, știi, e greu! Să fi sănătos vlădicule dela Sighiș, și de te-ar fi ținut Dzeu și mai sănătos la Arad, să nu te fi amirosit și noi, că mă făcuși pe mine unul să fiu ca ne-alți popi. Să fie la noi un popă cu două capete, sau popă cu contiguație, cu etaj, eu popa adevărat, fundamentul, el contiguație peste mine! Eu ales legal și întărit, el pus de preaosfințitul cu dela sine putere comânaț mie în cap, se-'i dau eu și lui bucături la sărbători și crițari, și odată în lună se-'l las pe el domn în biserica mea, și a lui să fie tot, și eu, cel pus legal, să fluer a săracie! O, preaosfințită Tăiere a capului Sfântului Ioan, fă, ca pe când mai dai pe la noi să mă afli pe mine, săracul popă cu două capete, să mă afli cu capul tăiat, dar nu cu ăsta al meu, ci cu cel pus pajură peste al meu . . .

Popa Bârsan (după îngroparea generalului Bihoiu, ostenit, seara lângă foc): Dă-te coala în foc și tu lume prăpădită! Tot scriu ceste minciuni de gazete (nici n'o se le mai abonez!), că lumea „înăintează“, „înaintează.“ Da, înaintează în săracie și zgârcie! Îi drept, că n'am prea îngropat mulți „domni“, da de-or fi plătind toți domni cum me plătiră pe mine pentru ghinăriul ăsta de rumân, apoi Doamne apară! nu-'i de-a te mai face popă. Mulțam Doamne că nu-'s mai tinăr, că maș face mai bine bacter decât popă la Domni. Or muri de foame amărății ăștia de popi tineri. Ce-or fi căpătând ei dela alți domni, când eu dela un ghinăriu am căpătat 6 pițule, zeu așa: șase pițule! Tot mai bun românașii noștri ăștia de plugă-rime, că tot natu îmi dă un zlot întreg când merg și numai așa în legău pe lângă popa celalalt la îngropăciune. Par'că mi-'i groază când o muri Dr. Mihule dela el n'o să capăt nici 3 pițule. Acușă-'i mai bine să nu mai fi popă . . .

Dr. E. de Leményi. Zeu că nu-'i gazetă faină, ca „Telegraful“ ăsta, care așa de frumos încurajază talentele începătoare. Știu, că prin vremi și „Familia“ făcea așa. Ea a publicat întâiu încercările lui Eminescu, iar după-ce, peste zece de ani, Eminescu deveni

mare, „Familiei“ i-să recunoscă (la cerere proprie) ea merit, că a publicat lucrările cele fără valoare ale lui Eminescu (cele cu valoare, mai târziu, nu le a mai imbiat „Familiei“). Și e secretul viitoriului, de nu se va recunoaște prin vremi și „Telegrafului“ din Sibiiu de merit similitudină publicarea operatelor mele de azi, pe când voi deveni și eu om însemnat în politică. Promit însă de pe acum a nu uita atunci să stăruie, să se facă parte din acel merit și „Activității“ dela Orăștie.

Autentic.

Ce e cu neputință.

Ca Zászló se mulțumească Consistorului pentru „pasaport.“

*

Ca medicul să-ți nimerească — leacul.

*

Ca să nu te aperi, dacă o datorie făcută — trebuie s'o și plătești.

*

Ca să primești cu dragoste în casă — creditorii

*

Că învățătorii să fie mai luminați după adunarea generală.

„Măgarii națiunii.“

Un toast ținut la banchetul reun. inv. din ăst an.

Toastul Nr. I. Dl. Emanuil Măglaș — fost ispravnic la „Trib. Pop.“, fost prim redactor la renumită fițuică „Veselia“ — fost mare încrezut și șef de cancelarie al D-lui Csicsó, — acum în cele din urmă bătrân fără vreme și neputincios ziarist în pensie, iar pensiunea și-o trage din fondul de rezervă a „Veseliiei“, și din fărîmăturile ce cad de pe masa unor Domni și călugări.

Măglaș: „Domnilor Învățători! (Sgomot de: s'auzim! Toți se fac urechi, afară de fostul seș șef Csicsó, care își află altă ocupație prin fundul farfuriei ce-i stătea nainte)

Mă simt mândru (legănându-se ca trestia pe baltă), aici în mijlocul cununei învățătoresți, și Vă rog permiteți-mi (s'auzim! s'auzim!) să vin

eu ca om mai tînăr (foarte tînăr!) a Vă vorbi în chestii dăscălești (Vancu-Moldovan: trăiască) oar cu știu sarcinile și nevoile ce le pîrtă dascălul român, eu D-lor, care urmăresc zilnic afacerile învățătoresți (prin toate birturile!) și țin cont de ele; — eu care știu sarcina, povara, greumântul cel pîrtă dascălul, și de-accea nu Vă supărați (Doboș: Nu! nu! S'auzim!) când îmi ridic paharul în sănătatea cununei învățătoresți, în sănătatea acelora, cari pîrtă greumântul națiunii, c'un cuvînt în sănătatea „magarilor națiunii“ (Zgomot mare de: „să trăiască“ Vancu din Șega grăbește a-l felicita. Ceonța ca președinte roșește și-i cere florinul, ear Csicsó nuși pôte ascunde fața în farfurie. (Doboș: „măncaț-ai povestea!“)

*

Toastul isprăvit, vine chelnerul după florenul pentru banchet:

„Eu n'am avut banchet!“ Ear cătră vecinul seș: „eu am venit numai să mă uit — cum mîncă și bea — „M. N.“

V. Fuste.

ANONȚURI MICI.

Se caută un Român (să nu fie cumva puț de secuit) care să privească și asculte posajele mele fără a'l trece — risul. Pentru ovății și aplaudări ce mi-ar aranja, primește plată deosebită.

Ofertele ați a se trimite la adresa secretariului meu:

Măglaș,
10000—1.

Dr. Tsché-Tschó.

Un tîner ajuns să se desbrace din reverenda purtată cu multă nechieamare, i-să vinde cu preț redus: o reverendă, o rassa călugărească, o camilafcă, un brii de 3 metri lungime, 6 fotografii în ținuta de monach și diferite copii neautentice despre esamene și colocvii. Reflectanții să se adreseze: Post restante Arad.

60—2.

Evghenie.

Avis Friseurilor.

Deshrăcat din reverendă, n'am lipsă do barba mea tufoasă. O vind cu chilă. Material minunat pentru matrațe.

Adresa:

70—19

Ipopotam.

„Ham-Ziana“

AGENTURĂ ZIARISTICĂ

firmă improtocolată la poliția. Tinde la seducerea și corumperea poporului român din diecesa neuniată a Aradului. Director executiv:

MANUIĂ MĂGAR-LAS

Colaboratori interni: Prota Putericii, savantul: Dr. Tshitschók, flesnitul: F. Ozecuş, spionul: Pr. Oka. — **Colaboratori externi:** B. M. Ocşan, R. P. Otariu, V. D. Oniga și alții.

Publică ori-ce: porcii, împertinențe, minciuni, calumni, falsuri.

Organul principal:

„Controla“

BCU Cluj / University Library Cluj
din Timișoara.

Agentura noastră are legături cu „Magyar Szó“, „Tribuna“, „Egyetértés“, „Activitatea“, „Arad és Vidéke“, „Gazeta“, „Füles Bagoly“ și „Apostolul“.

Face politică de tot soiul:

Activistă, passivistă, în-și ne-înfrățită, liberală, agrară și mercantilă.

Tacse:

Atac murdar în contra capului diecesei	100	Cor.	—	fileri
Atac și mai împertinent	200	„	—	„
Balecare contra grupeii Mangra-Ciorogar	50	„	—	„
Articlu vehement contra consistoriului întreg	75	„	—	„
Pentru împertinențe mai mici, furișate la rubrica „diverse“, ori „Mai nou“ (ne indestulim și cu câteva sugări date, ori câteva păhare de bere plătite directorului nostru executiv)	—	„	60	„

Spre orientare ne provocăm la sprijinul de care ne bucurăm din partea mușafirilor noștri: Arone dela Bodrog și B. M. Ocşan din Curticii. Poftim a li cere referințe. La comande mai mari — rabbat.

Români, cei fără simț și rușine — spriginiți-ne!

ELECTORALIA

Direcțiunea asocierii de consum „Passivitatea“ a ținut în una din zilele trecute o ședință în Cluj.

Președintele a deschis ședința cu un discurs despre „**însomniia detentorilor**“ făcând paratela foarte potrivită între ei și între noi, cei cu un picior în „**somnul vecinic**“.

Directorul executiv, ginerele dlui president a substerunt **bilanțul** spre aprobare. Iată-l:

ACTIVE.

BILANȚ PRO 1896—1901.

PASSIVE.

Certuri	10000	Bani măucați	3000000
Tradări	50000	Membrii învrajiți	100000
Patimăși	100000	Suflete demoralisate	3000000
Ambiții proaste	60000		
Organizație	0		
Saldo passiv	5880000		
	6100000		6100000

Notarul adunării, nepotul directorului executiv arată, că în înțelesul acestui frumos bilanț să vom încredere presidentului și directorului executiv. Este adecă mai mult ca sigur, că suntem și avem să rămânem în vecii vecilor pasivi.

În ce privește tantiémele, acele vor fi acoperite din venite ne-(pre)văzute.

Bilanțul se va publica în curund în toate foile naționale.

Vivat „Passivitatea“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PROSPECT

„Tabelele de părete“ ilustrate cu icoane, în 2 colorii, așa că pe fiecare Tabelă „nou sunet“ adecă litera nedesvoltată și neînvățată, este desemnată cu roșu, întocmite de subscrisul, au apărut în a III-a ediție.

„Seria întrégă 18 Tabele împreună cu „Metodul de procedere“ costă: 8 Coróne. Pentru orientare On. Public și a On. colegi învățatori, constatez, că aceste „Tabele“ sunt recomandate de Ven. Consistoriu din Arad, pentru scoalele populare din diecesă, și aprețiate de On. „Academia Română“, prin următoarea scrisoare, ce las să urmeze:

„Academia Română.“

București 1897, Februarie 26.

Nr. 8586.

Domnule!

Academia Română a primit cu deosebită plăcere exemplarele din a doua edițiune a „Tabelor pentru școalele populare“ întocmite de Domnia Voastră. Lucrarea ce ați făcut este vrednică de toată lauda. Ea corespunde unei necesități reale și va aduce mari foloase.

Vă exprimăm deci în numele Academiei mulțămiriile sale pentru trimiterea seriei complete a acelor „Tabele“ pentru biblioteca sa și Vă rugăm să primiți încredințarea distinsei noastre considerațiuni. — (Subscriși) Președintele . . . și Secretariul General.

Seria tuturor scrierilor mele.

1. Micul Abcedar 18 tabele de părete	8 Coróne.	12. Istoria naturală' ediția VI.	40 fil.
2. „ „ P. I. ediția IX. p. I. an	40 fil.	13. Geografia P. I. ediția IV. (cl. III și IV.)	40 „
3. „ „ P. II. „ V. p. II. „	40 „	14. Istoria Ungariei, „ II. (cl. IV. și V.)	40 „
4. „ a Legendar P. III. „ V. p. III și IV. an 60 „	60 „	15. „ Universală, (clasa VI)	40 „
5. Exerciții intuitive ediția III. p. învățatori	60 „	16. Abcedar german român	40 „
6. Metodul de procedere, la Abcedar p. inv.	40 „	17. Istoria R-lor	60 „
7. Limba română (gramatică)	60 „	18. Micul gratulant	60 „
8. Economia, ediția VI. (clasa IV., V., VI.)	40 „	19. Cântările Vitteemului	20 „
9. Socóta, P. I. ediția IV.	40 „	20. Învătătură despre banii noui	04 „
10. „ P. II. „ II.	40 „		
11. Tabelele, măsurile și banii, ediția III.	12 „		

Lipova (B. Lippa)

Ioan Tuducescu.